

**PROCEDURA NADAWANIA KRAJOWEGO CERTYFIKATU SZKOŁA
PROMUJĄCA ZDROWIE**

I. UZASADNIENIE

Od 1991 r. jest realizowany w Polsce Program Szkoła Promująca Zdrowie (SzPZ). Rozpoczął się od 3-letniego, międzynarodowego projektu pilotażowego (1992-1995), zainicjowanego przez WHO/EURO. Projekt ten rozpoczął oddolne działania (ruch) szkół, zgodne ze strategią opracowaną w tzw. szkołach projektowych oraz tworzenie sieci tych szkół na różnych poziomach. Pierwszą sieć utworzono w 1992 r. w b. woj. ciechanowskim. Aktualnie sieci istnieją we wszystkich województwach, w niektórych funkcjonują sieci rejonowe, powiatowe lub miejskie, utworzone w celu ułatwienia koordynacji i skuteczniejszego wspierania szkół. Obecnie w Polsce jest ponad 2000 szkół w sieci.

Program ten rozwijany był w Polsce w ramach Europejskiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie (ESSzPZ), utworzonej w 1992 r. (od 1 stycznia 2008 r. – Europejska Sieć Szkół dla Zdrowia w Europie - SHE), w wyniku porozumienia WHO/EURO, Rady Europy i Komisji Europejskiej. Polska została członkiem tej sieci w grupie pierwszych siedmiu krajów. Czternaście szkół uczestniczących w projekcie pilotażowym, otrzymało certyfikaty ESSzPZ (1993). Certyfikaty te przyznano jednorazowo.

W Polsce opracowano i przyjęto kryteria przynależności do sieci szkół promujących zdrowie oraz przyznawania wojewódzkiego certyfikatu. Szkoły, które spełniły określone warunki zostają przyjęte do sieci i po minimum dwóch latach pracy otrzymują wojewódzkie certyfikaty. Do wojewódzkich sieci SzPZ należą obecnie, poza szkołami różnych typów, inne placówki oświatowo-wychowawcze (przedszkola, bursy, domy wczasów dziecięcych). Od wielu lat zgłaszane były postulaty ustanowienia certyfikatu krajowego.

Obecnie krajowy certyfikat może być przyznawany tylko szkołom, dla których opracowano standardy i narzędzia.¹ Przyznawanie krajowego certyfikatu pozostałym placówkom, o odmiennych niż szkoła zadaniach, wymaga podjęcia prac nad specyfiką działań w zakresie promocji zdrowia, standardami i narzędziami do oceny ich osiągnięcia w poszczególnych placówkach.

Ustanowienie krajowego certyfikatu może przynieść następujące korzyści:

- docenienie wysiłków szkół realizujących długofalowe, systemowe działania w zakresie promocji zdrowia, co przyczyni się do zwiększenia prestiżu szkoły i będzie źródłem satysfakcji dla członków społeczności szkolnej oraz motywacji do dalszej pracy,
- identyfikacja specyficznych osiągnięć („mocnych stron”) szkół oraz przykładów dobrej praktyki, co umożliwi ich upowszechnianie w kraju oraz wymianę doświadczeń i współpracę między szkołami w różnych województwach,
- stworzenie banku danych o szkołach i ich osiągnięciach, co ułatwi wspieranie działań szkół na poziomie wojewódzkim i krajowym oraz upowszechnianie (marketing) koncepcji szkoły promującej zdrowie w Polsce.

Istnieją pewne zagrożenia związane z wprowadzeniem tego certyfikatu, w tym zwłaszcza uruchomienie rywalizacji między szkołami i województwami, obciążenie szkolnych i wojewódzkich koordynatorów dodatkowymi zadaniami, ryzyko związane z przekazywaniem przez szkoły nierzetelnych danych, przy ograniczonych możliwościach ich obiektywnej weryfikacji. Zagrożenia te należy wziąć pod uwagę przy planowaniu i realizacji nadawania certyfikatów. Niezbędne jest monitorowanie i ewaluacja tego procesu oraz ew. modyfikacja ustalonej procedury.

¹ Opracowane narzędzie nie są dostosowane do warunków pracy przedszkoli.

II. PROCEDURA NADAWANIA KRAJOWEGO CERTYFIKATU SZKOŁA PROMUJĄCA ZDROWIE

Cele

Ustanowienie „Krajowego Certyfikatu Szkoła Promująca Zdrowie”, zwanego dalej certyfikatem, ma na celu:

1. Uznanie i docenienie długofalowych, systemowych działań szkół, zgodnych z przyjętą w Polsce koncepcją i standardami szkoły promującej zdrowie.
2. Stymulowanie rozwoju programu SzPZ w Polsce, jako ważnego elementu polityki państwa i działań oddolnych dla poprawy jakości edukacji, stanu zdrowia ludności oraz budowania demokratycznego społeczeństwa.
3. Upowszechnianie doświadczeń i osiągnięć SzPZ oraz przykładów dobrej praktyki na terenie całego kraju i stymulowanie współpracy między szkołami.

Okres ważności certyfikatu

Certyfikat przyznawany jest szkole na okres 5 lat. Po upływie tego okresu szkoła może starać się ponownie o jego nadanie, po spełnieniu odpowiednich warunków. Warunki te zostaną określone na podstawie doświadczeń oraz po zasięgnięciu opinii przedstawicieli szkół, wojewódzkich koordynatorów oraz członków zespołów wspierających.

Warunki ubiegania się szkoły o przyznanie certyfikatu

O przyznanie certyfikatu może ubiegać się szkoła, która spełni następujące warunki:

- a) jest członkiem wojewódzkiej sieci szkół promujących zdrowie i posiada wojewódzki certyfikat co najmniej przez 3 lata;
- b) dokonała autoewaluacji swoich działań w zakresie określonym w pięciu standardach SzPZ, z wykorzystaniem metod i narzędzi dostępnych na stronie internetowej www.ore.edu.pl;
- c) dokonała publicznej prezentacji wyników autoewaluacji, podczas której przedstawiła sukcesy oraz wskazała problemy wymagające rozwiązania;
- d) określiła swoje kompetencje („mocne strony”) w zakresie promocji zdrowia, którymi jest gotowa dzielić się z innymi szkołami oraz zaproponowała sposób, w jaki tego dokona;
- e) otrzymała rekomendację wojewódzkiego koordynatora;
- f) sporządziła informację o swojej szkole do banku danych wg załącznika nr 1.

Warunkiem rozpatrzenia wniosku szkoły o przyznanie certyfikatu jest złożenie u wojewódzkiego koordynatora dokumentacji w odpowiednim terminie.

Zasady przyznawania certyfikatu

1. Certyfikat nadaje szkole Minister Edukacji Narodowej na podstawie rekomendacji udzielonej przez Centralną Kapitułę „Krajowego Certyfikatu Szkoła Promująca Zdrowie” działającą przy Ośrodku Rozwoju Edukacji w Warszawie.
2. Szczegółowe zasady funkcjonowania kapituły określa Regulamin organizacyjny.

3. Bank danych o szkołach, które posiadają certyfikat jest prowadzony na poziomie krajowym przez Zespół ds. Promocji Zdrowia w Ośrodku Rozwoju Edukacji.

ZASADY UBIEGANIA SIĘ SZKOŁY O NADANIE KRAJOWEGO CERTYFIKATU SZKOŁA PROMUJĄCA ZDROWIE

Wytyczne dla szkół

1. O nadanie Krajowego Certyfikatu Szkoła Promująca Zdrowie, zwanego dalej certyfikatem, mogą ubiegać się szkoły wszystkich typów, które należą do wojewódzkiej sieci szkół promujących zdrowie i posiadają certyfikat tej sieci co najmniej przez 3 lata.
2. Certyfikat nadawany jest na okres 5 lat. Po tym okresie szkoła może ubiegać się ponownie o jego nadanie.
3. Warunkiem rozpoczęcia starań szkoły o nadanie certyfikatu jest podjęcie i udokumentowanie następujących działań:
 - a) Przeprowadzenie autoewaluacji swoich działań dla tworzenia SzPZ, określonych w pięciu standardach, z wykorzystaniem metod i narzędzi dostępnych na stronie internetowej (www.ore.edu.pl). Kopie wypełnionych raportów z ewaluacji pięciu standardów oraz arkuszy zbiorczych dla standardów I, II, III i V należy dołączyć do formularza A: „Wniosek o nadanie Krajowego Certyfikatu Szkoła Promująca Zdrowie”. Na każdym raporcie i arkuszu zbiorczym należy w lewym górnym rogu wpisać nazwę i adres szkoły lub umieścić jej pieczęć.
 - b) Dokonanie publicznej prezentacji wyników autoewaluacji (m.in. sukcesów i trudności placówki wynikających z przeprowadzonej autoewaluacji). Formę i zakres tej prezentacji ustala szkoła. Powinny w niej uczestniczyć osoby spoza danej szkoły np. koordynator lub inny przedstawiciel wojewódzkiego zespołu wspierającego, rodzice, przedstawiciele społeczności lokalnej, władze oświatowe, przedstawiciele innych placówek..
 - c) Określenie przez społeczność szkolną kompetencji („mocnych stron”) w zakresie tworzenia SzPZ, które szkoła jest gotowa zademonstrować, upowszechnić i dzielić się z innymi szkołami np. zorganizować warsztaty dla przedstawicieli innych szkół, udzielić instruktażu, przekazać odpowiednie materiały itd. Opis tych kompetencji, wraz z ofertą dla innych szkół, należy zamieścić w formularzu A. W przypadku nadania certyfikatu informacje o szkole (zał. nr 1) zostaną zamieszczone w bazie internetowej Krajowej Sieci Szkół Promujących Zdrowie.
4. Po dokonaniu działań wymienionych w punkcie 3 szkoła wypełnia formularz A - „Wniosek o nadanie Krajowego Certyfikatu Szkoła Promująca Zdrowie”. Formularz ten, wraz z wymienionymi w punkcie 3a załącznikami, dyrektor szkoły przesyła do właściwego wojewódzkiego koordynatora szkół promujących zdrowie, w celu uzyskania jego rekomendacji.

Wytyczne dla koordynatorów wojewódzkich sieci szkół promujących zdrowie

1. Koordynator wojewódzki po zapoznaniu się z dokumentacją nadesłaną przez szkołę, udziela rekomendacji szkole ubiegającej się o nadanie certyfikatu. W przypadku odmowy udzielenia rekomendacji wojewódzki koordynator uzasadnia swą decyzję i przekazuje do wiadomości dyrektora szkoły. W przypadku wątpliwości wojewódzki koordynator może

doradzić szkole wprowadzenie poprawek. Po wypełnieniu zaleceń wojewódzkiego koordynatora szkoła może ponownie ubiegać się o uzyskanie rekomendacji.

Podstawą do udzielenia rekomendacji jest:

- a) analiza treści zawartych w przekazanym przez szkołę formularzu A oraz załącznikach określonych w punkcie 3a;
 - b) ocena dotychczasowych działań szkoły, jej osiągnięć, zaangażowania w prace sieci, współdziałania z innymi szkołami itd.;
 - c) opinia koordynatora powiatowego lub miejskiego w województwach, w których istnieją takie sieci SzPZ.
2. W przypadkach budzących wątpliwości wojewódzki koordynator przeprowadza rozmowę z dyrektorem lub szkolnym koordynatorem oraz zapoznaje się z odpowiednią dokumentacją, w tym z wynikami ostatniej autoewaluacji.
 3. W przypadku, gdy koordynator udziela szkole rekomendacji, powiadamia o tym dyrektora szkoły. Swoją decyzję zapisuje w formularzu A wraz z krótkim uzasadnieniem i przesyła pełną dokumentację szkoły do Zespołu ds. Promocji Zdrowia w Szkole ORE.

Harmonogram prac związanych z nadawaniem certyfikatu

1. Zakłada się, że wnioski o nadanie krajowego certyfikatu rozpatrywane będą przez członków kapituły dwa razy w roku. Ustala się następujące terminy:

a) Semestr pierwszy każdego roku:

- do 15 grudnia szkoły składają formularz A wraz z załącznikami do wojewódzkiego koordynatora,
- do 15 stycznia wojewódzcy koordynatorzy przesyłają do ORE wnioski szkół ubiegających się o nadanie krajowego certyfikatu wraz z rekomendacją.
- do 15 lutego odbywa się posiedzenie kapituły,
- do 28 lutego przewodniczący kapituły przedstawia Ministrowi Edukacji Narodowej listę szkół rekomendowanych przez kapitułę do nadania Krajowego Certyfikatu.

Przewodniczący kapituły ustala wspólnie z Ministrem Edukacji Narodowej termin wręczenia certyfikatów oraz zawiadamia o tym szkoły.

W marcu odbywa się uroczyste wręczenie certyfikatów w Ministerstwie Edukacji Narodowej.

b) Semestr drugi każdego roku:

- do 30 maja szkoły składają formularz A wraz z załącznikami do wojewódzkiego koordynatora,
- do 30 czerwca wojewódzcy koordynatorzy przesyłają do ORE wnioski szkół ubiegających się o nadanie Krajowego Certyfikatu wraz z rekomendacją.
- do 15 września odbywa się posiedzenie kapituły,
- do 30 września przewodniczący kapituły przedstawia Ministrowi Edukacji Narodowej listę szkół rekomendowanych przez kapitułę do nadania Krajowego Certyfikatu.

Przewodniczący ustala wspólnie z Ministrem Edukacji Narodowej termin wręczenia certyfikatów oraz zawiadamia o tym szkoły.

W październiku odbywa się uroczyste wręczenie certyfikatów w Ministerstwie Edukacji Narodowej.

Pieczęć szkoły

Formularz A

**WNIOSEK O NADANIE SZKOLE
KRAJOWEGO CERTYFIKATU SZKOŁA PROMUJĄCA ZDROWIE**

W imieniu społeczności szkolnej składamy niniejszy wniosek o nadanie naszej szkole Krajowego Certyfikatu Szkoła Promująca Zdrowie

Szkolny koordynator promocji zdrowia

Dyrektor szkoły

.....
Imię i nazwisko

.....
Imię i nazwisko

Podpis

Podpis

Miejscowość i data

Uwaga! Do wniosku należy dołączyć kopie wypełnionych raportów z ewaluacji pięciu standardów oraz arkuszy zbiorczych (zszytych zszywką) dla czterech standardów (poza standardem czwartym). Na każdym raporcie i arkuszu zbiorczym należy, w lewym górnym rogu, wpisać nazwę i adres szkoły lub umieścić jej pieczęć.
Prosimy nie dołączać innych materiałów.

I. Informacje o szkole

1. Nazwa szkoły:
2. Adres szkoły: ulica.....nr domu.....
Kod pocztowy.....Miejscowość.....
tel.....fax.....e-mail.....
3. Organ prowadzący (nazwa, adres, telefon)
4. Lokalizacja szkoły: województwo.....powiat.....
miasto (liczba mieszkańców.....tys.), wieś²
5. Liczba uczniów
6. Rozpoczęcie działań dla tworzenia szkoły promującej zdrowie: rok.....
7. Przynależność do rejonowej (powiatowej, miejskiej) sieci szkół promujących zdrowie³:

² Właściwie podkreślić

³ Dotyczy szkół w województwach, w których istnieją takie sieci

NIE, TAK – od kiedy: rok.....

8. Przyjęcie do wojewódzkiej sieci szkół promujących zdrowie: rok.....

9. Data przeprowadzenia autoewaluacji działań szkoły w zakresie ustalonym w pięciu standardach, z wykorzystaniem zalecanych metod i narzędzi⁴:

miesiącrok.....

II. Osiągnięcia i specjalne kompetencje („mocne strony”) szkoły w zakresie tworzenia szkoły promującej zdrowie

1. Najważniejsze zmiany, jakie zaszły w szkole w wyniku realizacji programu szkoła promująca zdrowie w ostatnich 3 latach (proszę opisać)
2. Największe osiągnięcie w szkole w zakresie tworzenia szkoły promującej zdrowie (proszę opisać)?
3. Specjalne kompetencje („mocne strony”) szkoły w zakresie tworzenia szkoły promującej zdrowie z obszaru dwóch standardów (proszę opisać w tabeli dwie mocne strony)

Lp	Specjalne kompetencje szkoły („mocne strony”) w zakresie tworzenia szkoły promującej zdrowie	Nr standardu
1.		
2.		

4. Proponowany sposób przekazania innym szkołom własnych doświadczeń i kompetencji.
Proszę szczegółowo opisać, np.:
 - warsztaty (temat, adresatów, czas trwania, program),
 - materiały (artykuły, publikacje, strona internetowa),
 - projekty (charakterystyka projektu, zasady udziału, realizatorzy, uczestnicy),
 - wymiany szkolne (dotyczące m.in. zarządzania projektami z zakresu promocji zdrowia, współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym, aktywizacji uczniów, dbałości o klimat szkoły).

⁴ Metody i narzędzia znajdują się w zeszycie „Edukacja Zdrowotna i Promocja Zdrowia w Szkole” 2006 r. nr 10-11 oraz na stronie internetowej www.ore.edu.pl

III. Publiczna prezentacja wyników autoewaluacji

1. Data prezentacji.....
2. Miejsce prezentacji.....
3. Uczestnicy:
 - a) członkowie społeczności szkolnej.....
.....
 - b) osoby spoza szkoły.....
.....
4. Przedstawione wyniki autoewaluacji:
 - a) sukcesy
 - b) problemy wymagające rozwiązania
5. Informacja o tym, jak szkoła planuje wykorzystać wyniki i wnioski z autoewaluacji do dalszej pracy.

IV. Rekomendacja koordynatora wojewódzkiej sieci szkół promujących zdrowie

Po zapoznaniu się z treścią niniejszego wniosku i załączników oraz na podstawie dotychczasowej współpracy ze szkołą

- a) Popieram wniosek szkoły o nadanie certyfikatu
- b) Nie popieram wniosku szkoły o nadanie certyfikatu⁵

Uzasadnienie (zarówno poparcia lub braku poparcia):

.....

Imię i nazwisko wojewódzkiego koordynatora.....

tel..... fax..... e-mail.....

Miejscowość..... data..... Podpis.....

⁵ Właściwe podkreślić

V. Opinia i decyzja kapituły

1. Opinia członka kapituły dokonującego oceny wniosku szkoły i załączonej dokumentacji

Po zapoznaniu się z treścią niniejszego wniosku i załączników:

- a) Wnioskuje o nadanie szkole certyfikatu
- b) Wnioskuje o nie nadanie szkole certyfikatu⁶

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

Imię i nazwisko członka kapituły.....podpis.....

2. Decyzja kapituły

- a) Szkoła otrzymuje certyfikat
- b) Szkoła nie otrzymuje certyfikatu

Uzasadnienie odmowy, zalecenia i inne uwagi:

.....

.....

.....

.....

Imię i nazwisko przewodniczącego kapituły.....

Data podpis.....

⁶ Właściwe podkreślić

**Informacje o szkole, której przyznany został Krajowy Certyfikat
(do umieszczenia na stronie internetowej www.ore.edu.pl)**

1	Nazwa szkoły	
2	Adres szkoły	
3	Województwo	
4.	Rok otrzymania Krajowego Certyfikatu	
5.	Organ prowadzący	
6	Telefon/fax/mail/strona internetowa	
7.	Imię i nazwisko dyrektora szkoły	
8.	Imię i nazwisko koordynatora ds. promocji zdrowia	
9.	Lokalizacja szkoły (<i>wieś, miasto – liczba mieszkańców</i>)	
10.	Liczba uczniów	
11.	Osiągnięcia szkoły w zakresie promocji zdrowia (mocne strony szkoły):	